

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2014-11-25 Nr. 4R-3304-(1.14)

DĖL TEISĖJŲ TARYBOS NUTARIMO PROJEKTO

Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija), vykdydama Teisėjų tarybos 2014 m. spalio 31 d. protokolinį sprendimą, 2014 m. lapkričio 4 d. raštu Nr. 4R-3055-(1.13) pateikė derinti Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Vaizdo konferencijų įrangos naudojimo teismo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas) suinteresuotoms institucijoms: Lietuvos Respublikos teismams, Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai, Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai (derinimo pažyma pridedama) ir įvertinusi gautas pastabas bei pasiūlymus, teikia Teisėjų tarybai patobulintą Projektą (pridedama).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos projekto „Vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas teismuose“ (toliau – Projektas) lėšomis vaizdo konferencijų įranga aprūpinus dalį Lietuvos Respublikos teismų, Kalėjimų departamentui pavaldžias įkalinimo įstaigas, kurios vykdo kardomąjį kalinimą (suėmimą) ir laisvės atėmimo bausmę, dalį prokuratūros įstaigų, bus sukurta sistema, leidžianti rengti nuotolinius teismų posėdžius, elektroniniu formatu įrašyti ir saugoti šių posėdžių medžiagą. Tačiau, pažymėtina, kad Projektu nėra siekiama įpareigoti naudotis išimtinai šio Projekto lėšomis įdiegta vaizdo konferencijų įranga. Galimi ir alternatyvūs techniniai sprendimai, užtikrinantys tinkamas sąlygas asmenims dalyvauti teismo procese nuotoliniu būdu.

Vaizdo konferencijų įrangos naudojimo atvejai yra nustatyti procesiniuose įstatymuose. Pavyzdžiui, Baudžiamojo proceso kodekse numatyta, kad: „liudytojas, kuriam įstatymų nustatyta tvarka taikomos apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemonės, taip pat liudytojas, kuris dėl kitų priežasčių negali atvykti į apklausą, gali būti apklausiamas garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo priemonėmis“ (183 straipsnio 4 dalis), „liudytojas, kuriam įstatymų nustatyta tvarka taikomos apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemonės, taip pat liudytojas, kuris dėl kitų priežasčių negali

atvykti į teisiamąjį posėdį, gali būti apklausiamas garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo priemonėmis“ (279 straipsnio 6 dalis), „kai nėra galimybių ekspertą apklausti teismo posėdyje, jis gali būti apklausiamas garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo priemonėmis“ (585 straipsnio 1 dalis), „ekspertas ekspertizės aktą gali perskaityti ir į nagrinėjimo teisme dalyvių klausimus atsakyti garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo priemonėmis“ (286 straipsnio 5 dalis).

Bendrieji vaizdo konferencijų įrangos naudojimo nagrinėjant civilines ir administracines bylas principai nustatyti Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 1R-309 patvirtintame Vaizdo konferencijų ir telekonferencijų technologijų naudojimo nagrinėjant civilines ir administracines bylas tvarkos apraše. Tačiau, šie principai laikytini nepakankamai detaliais sklandžiam vaizdo konferencijų organizavimui bei vykdymui.

Šiuo Projektu siekiama užtikrinti vaizdo konferencijų įrangos panaudojimą teismuose ir vieningai reglamentuoti organizacinius nuotolinės apklausos vykdymo klausimus.

Atkreipiame Jūsų dėmesį į šiuos siūlomo nustatyti reguliavimo aspektus:

1. Aprašo projekte pateikiama prašomosios institucijos sąvoka. Prašomąja institucija gali būti teismas, prokuratūra, Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldi įstaiga, į kurią kreipiasi prašantysis teismas su prašymu organizuoti vaizdo konferenciją teismo proceso metu.

2. Atsižvelgiant į tai, kad įgyvendinant Projektą tik dalis Lietuvos teismų bus aprūpinti vaizdo konferencijų įranga, Aprašo projekte numatoma, kad tais atvejais, kai bylą nagrinėjantis teismas su prašymu organizuoti vaizdo konferenciją kreipiasi į instituciją, neturinčią reikiamos vaizdo konferencijų įrangos, prašomoji institucija kreipiasi į apygardos, kurios veiklos teritorijai priklauso, teismą, kitą teismą arba bet kurią kitą instituciją, turinčią reikiamą kilnojamąją vaizdo konferencijų įrangą dėl tokios įrangos naudojimo apklausai vaizdo konferencijos būdu organizuoti. Tai leis realizuoti galimybes apklausas vaizdo konferencijos būdu vykdyti visuose Lietuvos teismuose.

3. Teismams bus pateikta informacija, kurios institucijos turi stacionarią ir kilnojamąją vaizdo konferencijų įrangą, bei asmenų, atsakingų už vaizdo konferencijų įrangos naudojimą, priežiūrą ir vaizdo konferencijų organizavimą, sąrašas su kontaktiniais jų duomenimis. Aprašo projekte įtvirtinamos asmenų, atsakingų už vaizdo konferencijų įrangos naudojimą, priežiūrą ir vaizdo konferencijų organizavimą, taip pat prašomosios institucijos atstovų dalyvaujančių vaizdo konferencijoje, pareigos, kurių vykdymas užtikrins tinkamą pasirengimą apklausai vaizdo konferencijos būdu ir tokios apklausos vykdymą.

4. Skirtingai nei Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 1R-309 patvirtintoje vaizdo konferencijų ir telekonferencijų technologijų naudojimo nagrinėjant civilines ir administracines bylas tvarkoje, Aprašo projekte nesiūloma numatyti asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų kopijų pateikimo bylą nagrinėjančiam teismui. Administracijos nuomone, pakankama garantija asmens tapatybės nustatymui laikytina teismo galimybė įsitikinti asmens tapatybe vaizdo konferencijos metu apklausiamam asmeniui parodant asmens tapatybės dokumentą bei numatant prašomosios institucijos atstovų pareigas. Aprašo projekte siūloma įtvirtinti, kad prašomosios institucijos atstovas po apklausos, ne vėliau kaip kitą darbo dieną, surašys Aprašo 1 priede nurodytos formos patvirtinimą, ir jį kartu su apklausto asmens pasirašytu priesaikos, pasižadėjimo tekstu (kai apklausiamas asmuo privalo prisiekti ar pasirašyti pasižadėjimą), pateiks prašančiajam teismui.

Siūlytume Teisėjų tarybai įvertinti siūlomas vaizdo konferencijų įrangos naudojimo teismo proceso metu nuostatas ir pritarti teikiamam Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl vaizdo konferencijų įrangos naudojimo teismo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektui.

Priėmus Teisėjų tarybos nutarimą, jis bus skelbiamas Teisės aktų registre.

PRIDEDAMA:

1. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl vaizdo konferencijų įrangos naudojimo teismo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas, 5 lapai.
2. Projekto derinimo pažyma, 17 lapų.

Direktorė

Reda Molienė

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

**DĖL VAIZDO KONFERENCIJŲ ĮRANGOS NAUDOJIMO TEISMO PROCESO METU
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2014 m. d. Nr. 13P- -()

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 17 punktu, Teisėjų taryba n u t a r i a:

Patvirtinti Vaizdo konferencijų įrangos naudojimo teismo proceso metu tvarkos aprašą (pridedama).

Pirmininkas

Sekretorė

VAIZDO KONFERENCIJŲ ĮRANGOS NAUDOJIMO TEISMO PROCESO METU TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaizdo konferencijų įrangos naudojimo teismo proceso metu tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato vaizdo konferencijų organizavimo bei vaizdo konferencijų įrangos naudojimo nagrinėjant baudžiamąsias, civilines, administracines ir administracinių teisės pažeidimų bylas sąlygas ir tvarką tiek, kiek tai neprieštarauja kitiems Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktams ir tarptautinėms sutartims.

2. Pagrindinės Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Vaizdo konferencijų įranga** – programinės ir stacionarios ar kilnojamosios techninės įrangos visuma, skirta vaizdui ir garsui perduoti, užtikrinant tinkamas sąlygas asmenims dalyvauti teismo procese nuotoliniu būdu.

2.2. **Prašantysis teismas** – byla nagrinėjantis teismas, kurio sprendimu organizuojama vaizdo konferencija.

2.3. **Prašomoji institucija** – teismas, prokuratūra, Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldi įstaiga, į kurią kreipiasi prašantysis teismas su prašymu organizuoti vaizdo konferenciją teismo proceso metu.

3. Vaizdo konferencijų teismo proceso metu organizavimas ir naudojimas grindžiamas ekonomiškumo, teismo proceso operatyvumo, bendradarbiavimo bei asmens duomenų tvarkymo teisėtumo principais.

II. VAIZDO KONFERENCIJŲ ORGANIZAVIMAS IR VYKDYMAS

4. Vaizdo konferencijos teismo proceso metu organizuojamos ir vykdomos laikantis įstatymuose nustatytų teismo proceso taisyklių ir šiame Apraše bei kituose teisės aktuose nustatytos vaizdo konferencijų organizavimo ir vykdymo bei vaizdo konferencijų įrangos naudojimo tvarkos.

5. Kai apklausą ar asmenų dalyvavimą teismo procese (toliau – apklausa) vaizdo konferencijos būdu inicijuoja ne byla nagrinėjantis teismas, prašymas dėl apklausos vaizdo konferencijos būdu pateikiamas bylą nagrinėjančiam teismui. Prašyme dėl apklausos vaizdo konferencijos būdu nurodoma apklausiamo asmens vardas, pavardė, adresas, siūloma apklausos data, vieta ir prašymo motyvai. Prašymas dėl apklausos vaizdo konferencijos būdu turi būti pateikiamas ne vėliau kaip likus 14 kalendorinių dienų iki siūlomos vaizdo konferencijos datos, išskyrus išimtinis atvejus.

6. Klausimą dėl apklausos vaizdo konferencijos būdu motyvuota nutartimi išsprendžia byla nagrinėjantis teismas. Prieš priimdamas nutartį, prašantysis teismas kreipiasi į prašomosios institucijos paskirtą asmenį, atsakingą už vaizdo konferencijų įrangos naudojimą, jos priežiūrą ir vaizdo konferencijų organizavimą, dėl galimybės organizuoti vaizdo konferenciją ir suderina vaizdo konferencijos vietą, datą ir laiką. Prašomųjų institucijų paskirtų asmenų, atsakingų už vaizdo konferencijų įrangos naudojimą, jos priežiūrą ir vaizdo konferencijų organizavimą, sąrašą su kontaktiniais jų duomenimis (institucija, telefono numeris, elektroninio pašto adresas) skelbia Nacionalinė teismų administracija teismų sistemos intranete. Pasikeitus paskirtam asmeniui ar jo kontaktiniams duomenims, apie tai informuojama Nacionalinė teismų administracija, kuri atnauja sąrašą.

7. Prašomąją instituciją prašantysis teismas parenka, atsižvelgdamas į apklausiamo asmens gyvenamąją (buvimo) vietą ir (arba) apklausiamo asmens galimybes atvykti į numatytą vaizdo konferencijos vykdymo vietą.

8. Prašantysis teismas ir (arba) prašomoji institucija, neturinti vaizdo konferencijų įrangos, kreipiasi į apygardos, kurios veiklos teritorijai priklauso, teismą, kitą teismą arba bet kurią kitą instituciją, turinčią reikiamą kilnojamąją vaizdo konferencijų įrangą dėl tokios įrangos naudojimo apklausai vaizdo konferencijos būdu vykdyti. Kilnojamoji vaizdo konferencijų įranga prašančiajam teismui ir (arba) prašomajai institucijai perduodama naudotis ir grąžinama teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Prašančiojo teismo ir prašomosios institucijos paskirti asmenys, atsakingi už vaizdo konferencijų įrangos naudojimą, jos priežiūrą ir vaizdo konferencijų organizavimą:

9.1. bendradarbiauja organizuojant vaizdo konferencijas ir keičiasi informacija, reikalinga vaizdo konferencijoms organizuoti;

9.2. iš anksto suderina vaizdo konferencijos datą, laiką ir vietą, rezervuoja vaizdo konferencijų įrangą;

9.3. užtikrina technines sąlygas apklausai vaizdo konferencijos būdu atlikti;

9.4. ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną iki numatomos vaizdo konferencijos atlieka bandomąją vaizdo konferenciją;

9.5. užtikrina tinkamą vaizdo konferencijų įrangos naudojimą ir atsako už vaizdo konferencijų įrangos priežiūrą.

10. Prašomosios institucijos paskirti asmenys, atsakingi už vaizdo konferencijų įrangos naudojimą, jos priežiūrą ir vaizdo konferencijų organizavimą, arba kiti prašomosios institucijos atstovai, dalyvaujantys apklausoje vaizdo konferencijos būdu (toliau – prašomosios institucijos atstovai, dalyvavę apklausoje vaizdo konferencijos būdu), taip pat:

10.1. sudaro prašančiajam teismui visas sąlygas ir galimybes šio Aprašo 13 punkte nustatyta tvarka identifikuoti vaizdo konferencijos būdu apklausiamą asmenį;

10.2. sudaro sąlygas prisiekti (pasižadėti) teismui ir po priesaikos (pasižadėjimo) tekstu pasirašyti;

10.3. užtikrina, kad po apklausos vaizdo konferencijos būdu prašančiajam teismui būtų pateikti šio Aprašo 14 punkte nurodyti dokumentai.

11. Proceso dalyviai apie priimtą nutartį dėl apklausos vaizdo konferencijos būdu informuojami įstatymuose nustatyta tvarka.

12. Prireikus prašantysis teismas ir prašomoji institucija tarpusavyje suderina asmens, kuris turi būti apklaustas, apsaugos priemonės, taip pat užtikrina, kad prireikus asmeniui, kuris turi būti apklausiamas, talkintų vertėjas.

13. Nustatant į teismo posėdį atvykusių asmenų tapatybę, vaizdo konferencijos būdu apklausiamas asmuo prisistato ir parodo asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą taip, kad būtų nagrinėjantis teismas galėtų įsitikinti asmens tapatybe. Prašančiojo teismo sprendimu vaizdo konferencijos būdu apklausiamo asmens tapatybę gali būti nustatoma ir kitais būdais.

14. Pasibaigus apklausai vaizdo konferencijos būdu prašomosios institucijos atstovas, dalyvavęs apklausoje vaizdo konferencijos būdu, ne vėliau kaip kitą darbo dieną surašo šio Aprašo priede nurodytos formos patvirtinimą, kuris kartu su apklausto asmens pasirašytu priesaikos, pasižadėjimo tekstu (kai apklausiamas asmuo privalo prisiekti ar pasirašyti pasižadėjimą), pateikiamas prašančiajam teismui.

15. Jei vaizdo konferencija dėl techninių priežasčių nepavyksta, dėl tolesnės teismo posėdžio eigos sprendžia teismo posėdžiui pirmininkaujantis teisėjas.

III. PROCESINIŲ VEIKSMŲ NAUDOJANT VAIZDO KONFERENCIJŲ ĮRANGĄ FIKSAVIMAS

16. Teisės aktų nustatytais atvejais arba byla nagrinėjančio teismo posėdžio pirmininko nuožiūra gali būti daromas apklausos vaizdo konferencijų būdu įrašas.

17. Bylą nagrinėjančio teismo posėdžio pirmininko nuožiūra darant apklausos vaizdo konferencijų būdu įrašą, jis gali būti prilyginamas garso įrašui arba pridedamas prie protokolo.

18. Apklausos vaizdo konferencijos būdu įrašas saugomas Nacionalinės teismų administracijos valdomame centriname vaizdo konferencijų įrenginyje teisės aktų nustatyta tvarka. Esant poreikiui arba nesant galimybės apklausos vaizdo konferencijų būdu įrašo saugoti Nacionalinės teismų administracijos valdomame centriname vaizdo konferencijų įrenginyje, apklausos vaizdo konferencijų būdu įrašas perkeliamas saugoti į laikmeną ir pridedamas prie bylos medžiagos.

19. Naudojantis centrinio vaizdo konferencijų įrenginio funkcionalumais, gali būti ribojamos prieigos prie vaizdo įrašo, saugomo Nacionalinės teismų administracijos valdomame centriname vaizdo konferencijų įrenginyje.

20. Teisės aktų nustatyta tvarka susipažinti su apklausos vaizdo konferencijos būdu įrašu gali asmenys, turintys teisės aktuose numatytą teisę susipažinti su tokiais duomenimis.

21. Apklausų vaizdo konferencijos būdu įrašai saugomi, archyvuojami ir sunaikinami teisės aktų nustatyta tvarka.

(Apklauso vaizdo konferencijos būdu patvirtinimo formos pavyzdys)

PATVIRTINIMAS DĖL APKLAUSOS VAIZDO KONFERENCIJOS BŪDU

Aš, _____
(vardas, pavardė)

(institucijos pavadinimas, pareigos)

patvirtinu, kad _____,
(apklausiamo asmens vardas, pavardė, asmens kodas)

kuris _____
(data)

buvo apklaustas / dalyvavo _____
(teismo pavadinimas)

byloje Nr. _____

vaizdo konferencijos būdu apklausos vietoje _____:
(institucija, adresas)

☐ pateikė galiojantį asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą

(dokumento pavadinimas, Nr., išdavimo data)

☐ asmens tapatybę patvirtinta kitu prašančiojo teismo nurodytu būdu;

mano akivaizdoje:

☐ prisiekė / pasižadėjo teismui;

☐ pasirašė po priesaikos / pasižadėjimo tekstu.

☐ Apklausiant asmenį nebuvo daromas neteisėtas, neleistinas poveikis.

Apklausoje dalyvavo šie asmenys: _____
(vardas, pavardė, pareigos)

Techninės sąlygos, kuriomis vyko apklausa: _____

(vardas, pavardė, parašas)

**TEISĖJŲ TARYBOS NUTARIMO „DĖL VAIZDO KONFERENCIJŲ ĮRANGOS NAUDOJIMO TEISMO PROCESO METU
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO**

DERINIMO PAŽYMA

2014 m. lapkričio 25 d.
Vilnius

Šioje pažymoje nurodytos institucijų, kurioms Nacionalinės teismų administracijos 2014 m. lapkričio 4 d. raštu Nr. 4R-3055-(1.13) buvo teikiamas derinti Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl vaizdo konferencijų įrangos naudojimo teismo proceso metu tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Projektas), pastabos ir pasiūlymai ir Projekto rengėjų argumentai dėl šių pastabų ir pasiūlymų. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra esminių pastabų ir pasiūlymų Projektui neturėjo (Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūros 2014-11-18 raštas Nr. 17.2-14799).

Eil. Nr.	Pastabas pateikė	Pastabos, siūlymai	Pastabų, pasiūlymų įvertinimas
1.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Siūlytina įvertinti projekto ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 1R-309 „Dėl vaizdo konferencijų ir telekonferencijų technologijų naudojimo nagrinėjant civilines ir administracines bylas tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintą Vaizdo konferencijų ir telekonferencijų technologijų naudojimo nagrinėjant civilines ir administracines bylas tvarkos aprašo santykį ir apsvarstyti, ar nevertėtų iš esmės tuos pačius klausimus reglamentuojančių nuostatų nustatyti viename teisės akte.	Neatsižvelgta. Projekto nuostatos yra bendros visiems teismų procesams ir skirtos sukonkretinti organizacinius vaizdo konferencijų įrangos panaudojimo aspektus, tarp jų ir susijusius su Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu patvirtintos tvarkos įgyvendinimu.
2.	Kauno apylinkės teismas	Įvertinus išanalizuotą literatūrą, norminius aktus bei svarstymui pateiktą Aprašą, darytina išvada, jog šis Aprašas nedetalizuoja ir nekonkretizuoja vaizdo konferencijos įrangos naudojimo teismo proceso, nors paprastai tokio pobūdžio rekomendacijose išskiriamas vaizdo konferencijos įrangos naudojimas teismo procese civilinėse ir baudžiamosiose bylose. Jeigu vaizdo konferencijų įrangos naudojimą	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad šio Projekto tikslas, visų pirma, reglamentuoti vaizdo konferencijų organizavimo bei vaizdo konferencijų įrangos naudojimo nagrinėjant baudžiamąsias bylas tvarką (atsižvelgiant į numatomus Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso pakeitimus), tačiau atsižvelgiant į tai, kad dauguma

		<p>skirstytume pagal procesus, tuomet pažymėtina, jog neturime Aprašo, konkrečiai reglamentuojančio baudžiamųjų bylų nagrinėjimą, o civilinių ir administracinių bylų klausimas reglamentuotas Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr.1R-309 patvirtintu „Vaizdo konferencijų ir telekonferencijų technologijų naudojimas nagrinėjant civilines ir administracines bylas tvarkos aprašu“.</p> <p>Taigi, atsižvelgiant į tokias padarytas išvadas, pastabos taip pat yra bendro pobūdžio arba šis Aprašas iš esmės turi būti pakeistas ir pritaikytas tik tai sričiai, kuri lig šiol nebuvo reglamentuota nacionalinės teisės aktais, t.y. vaizdo konferencijų įrangos naudojimas nagrinėjant baudžiamąsias bylas. Kadangi nėra pateikta aiškinamųjų raštų, tad nėra aiški tikroji šio Aprašo paskirtis.</p>	<p>nuostatų bendro – techninio pobūdžio, nuspręsta, kad šios nuostatos taikytinos ir civilinėms, administracinėms ir administracinių teisės pažeidimų byloms tiek, kiek neprieštarauja kitiems Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktams ir tarptautinėms sutartims.</p> <p>Tuo atveju, jei būtų nuspręsta Projekto apimtį susiaurinti išimtinai iki baudžiamųjų bylų, tektų priimti papildomus teisės aktus, kuriuose būtų numatomos techninio pobūdžio nuostatos, kaip naudoti įrangą atskirų kategorijų (civilinėse, administracinėse) bylose. Manytina, kad toks išskyrimas nėra tikslingas.</p>
3.	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	<p>Siūlome papildyti Projektą punktu, numatančiu, kad vaizdo konferencijų transliavimui parenkama tik tokia programinė įranga, kuri užtikrintų apsaugą nuo spragų, atveriančių galimybę tretiesiems asmenims stebėti vaizdo konferencijas ir sukeliančių grėsmę asmens duomenų saugumui. Vaizdo konferencijų transliavimas vykdomas tik šifruotu duomenų perdavimo kanalu.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Papildytas Projekto 3 punktas: „Vaizdo konferencijų teismo proceso metu organizavimas grindžiamas ekonomiško, teismo proceso operatyvumo, bendradarbiavimo bei asmens duomenų tvarkymo teisėtumo principais“. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad vaizdo konferencijų įrangos apibrėžime nustatytas reikalavimas naudoti tik tokią įrangą, kuri užtikrintų tinkamas sąlygas asmenims dalyvauti teismo procese nuotoliniu būdu“ (Projekto 2.1. papunktis).</p>
4.	Vilniaus apygardos teismas	<p>Tvarka atrodo pernelyg formalizuota ir biurokratizuota. Tikrai neskaitins teisėjų ja naudotis. Pirma - būtina numatyti techninę alternatyvą rengiant vaizdo konferencinę apklausą. Kaip yra galimybė daryti posėdžio garso įrašus ne specialios programos pagalba, o paprastu diktofonu (numatyta teisės aktuose), taip turėtų būti numatyta ir galimybė alternatyviomis (bet kokiomis laisvai pasirenkamomis, kurios duoda norimą techninį vaizdo konferencijos efektą) techninėmis priemonėmis daryti vaizdo</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Projekto 2.1. papunktyje vaizdo konferencijų įrangos sąvoka apibrėžiama pakankamai lanksčiai: „Vaizdo konferencijų įranga – programinės ir stacionarios ar kilnojamosios techninės įrangos visuma, skirta vaizdui ir garsui perduoti, užtikrinant tinkamas sąlygas asmenims dalyvauti teismo procese nuotoliniu būdu“. Projektu nėra siekiama įpareigoti naudotis išimtinai</p>

		konferencines apklausas. Taip būtų sudaryta daug paprastesnė galimybė daryti apklausas net ir atskirų asmenų buvimo vietose, net ir nenaudojant specialios kilnojamos vaizdo konferencijų technikos. Ypač tai svarbu atsižvelgiant į sunkiai prognozuojamą ir galimai greitą technikos vystymąsi.	Lietuvos Respublikos–Šveicarijos Konfederacijos bendradarbiavimo programos, kuria siekiama sumažinti ekonominius ir socialinius skirtumus išsiplėtusioje Europos Sąjungoje, pavienio projekto „Vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas teismuose“ lėšomis įdiegta vaizdo konferencijų įranga. Galimi ir alternatyvūs sprendimai. Tačiau, atkreiptinas dėmesys į tai, kad pasirinkti alternatyvūs techniniai sprendimai (t.y. naudojama įranga vaizdo konferencijai organizuoti) turi užtikrinti tinkamas sąlygas asmenims dalyvauti teismo procese nuotoliniu būdu. Be to, vaizdo konferencijų teismo proceso metu organizavimas grindžiamas ekonomiškumo, teismo proceso operatyvumo, bendradarbiavimo bei asmens duomenų tvarkymo teisėtumo principais (Projekto 3 punktas). Tokiu būdu siekiama išlaikyti pusiausvyrą tarp teisės į teisingą teismą ir proceso lankstumo.
5.	Kauno apylinkės teismas	Manytina, kad I skyriuje „Bendrosios nuostatos“, tarp pagrindinių Apraše naudojamų sąvokų turėtų būti įtvirtinta pati vaizdo konferencijos ir vaizdo konferencijos dalyvio sąvokos. Jos siūlytinos tokios: „ Vaizdo konferencija – tai konferencijoje dalyvaujančių asmenų bendravimas realiu laiku per atstumą vaizdu ir garsu, naudojantis vaizdo konferenciniu ryšiu. “ „ Vaizdo konferencijos dalyvis – asmuo, kuris sinchroniškai bendrauja per atstumą vaizdu ir garsu, keičiasi skaitmenine ar suskaitmeninta informacija bei duomenimis. “	Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad sąvoka „vaizdo konferencija“ yra įtvirtinta įstatymuose (pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 175 ² straipsnis). Be to, šios sąvokos Projekto tekste nėra vartojamos specifiskai, todėl manytina, kad tai perteklinė informacija.
6.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Abejotina, ar Aprašo 2.3. punkte tarp prašomųjų institucijų turėtų būti vardijama Nacionalinė teismų administracija ir Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos. Vadovaujantis Nacionalinės teismų administracijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Aukščiausiojo	Atsižvelgta. Projekto 2.3. punktas išdėstytas taip: „Prašomoji institucija – teismas, prokuratūra, Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldi įstaiga, į kurią kreipiasi prašantysis

		<p>Teismo pirmininko 2012 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. (1.4)-1T-36 (pakeista Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko 2013 m. rugpjūčio 23 d. įsakymu Nr. (1.4)-1T-41 ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. (1.4)-1T-49), 2 punktu, administracija yra teismus ir teismų savivaldos institucijas aptarnaujanti valstybės biudžetinė įstaiga, kurios paskirtis – pagal kompetenciją užtikrinti teismų ir teismų savivaldos institucijų administracinę ir organizacinę veiklą. Vadovaujantis Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 1R-58, 1 punktu, Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos yra įstaiga prie Teisingumo ministerijos, kurios paskirtis – metodiškai vadovauti ir kontroliuoti probacijos tarnybų ir laisvės atėmimo vietų įstaigų veiklą. Nei Nacionalinė teismų administracija, nei Kalėjų departamentas nėra institucijos, susijusios su apklausų organizavimu ir vykdymu. Manytina, kad apklausos turėtų būti vykdomos baudžiamajame procese dalyvaujančiose institucijose, t. y. teismuose, prokuratūrose, taip pat institucijose, atsakingose už kardomojo kalinimo ir bausmių vykdymą, t. y. tardymo izoliatoriuose ar pataisos įstaigose. Taip pat siūlytina Aprašo 2.3. papunktyje, 13 punkte vietoj vartojamų skirtingų laisvės atėmimo vietų pavadinimų vartoti vieną bendrą, t.y. Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžios įstaigos.</p>	<p>teismas su prašymu organizuoti vaizdo konferenciją teismo proceso metu.“</p>
7.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	<p>Atsižvelgiant į tai, kad projektu numatomu patvirtinti Vaizdo konferencijų įrangos naudojimo teismo procese tvarkos aprašą (toliau – Aprašas) siekiama reglamentuoti vaizdo konferencijų organizavimą ne tik tada, kai <i>apklausiami</i> liudytojai, vykdoma šalių, trečiųjų asmenų (civiliniame procese) <i>apklausa</i>, bet ir tais atvejais, kai vaizdo konferencijos būdu užtikrinamas</p>	Atsižvelgta.

		eksperto, specialisto, vertėjo ar kito asmens dalyvavimas teismo procese, manytina, kad sąvokos „apklausa“ vartojimas Apraše būtų netikslus. Dėl minėtų priežasčių, siekiant aiškumo, siūlytina tikslinti Aprašo 4 punktą, vietoje žodžių „apklausa vaizdo konferencijos būdu vykdoma“ rašant žodžius „vaizdo konferencijos organizuojamos“ bei patikslinti Aprašo 5 punktą, vietoje žodžio „apklausą vaizdo konferencijos būdu“ įrašant žodžius „apklausą ar asmenų dalyvavimą teismo procese (toliau – apklausa) vaizdo konferencijos būdu“.	
8.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Manytina, kad Apraše turėtų būti bendra nuostata, kurioje būtų nurodoma, kad apklausa vaizdo konferencijos būdu gali būti inicijuojama bylą nagrinėjančio teismo ir ne bylą nagrinėjančio teismo, išvardinant subjektus, kurie gali inicijuoti tokią apklausą (kai ją inicijuoja ne bylą nagrinėjantis teismas).	Neatsižvelgta. Manytina tai nėra Aprašo reguliavimo dalykas. Prašymus dėl apklausos vaizdo konferencijos būdu turi teisę pateikti procesiniuose įstatymuose nurodyti asmenys.
9.	Kauno apylinkės teismas	Aprašo II skyriaus 5 dalyje turėtų būti detaliau išdėstyti reikalavimai pačiam prašymui. Prašymuose dėl apklausos per vaizdo konferenciją turėtų būti nurodoma informacija apie prašymą pateikusią valdžios instituciją, jei įmanoma, prašymo dalyką ir priežastį, atitinkamo asmens tapatybę ir pilietybę bei, jei reikia, asmens, kuriam reikės įteikti šaukimą, vardą, pavardę ir adresą. Be to, prašyme nurodoma priežastis, kodėl liudytojo ar eksperto asmeninis dalyvavimas yra nepageidautinas ar neįmanomas, teisminės institucijos pavadinimas bei asmenų, kurie vykdys apklausą, vardai ir pavardės. Ši informacija nurodyta 2000 m. Konvencijoje dėl savitarpio pagalbos. Prašomoji institucija atitinkamą asmenį šaukia atvykti į teismą įstatymų nustatyta tvarka.	Iš dalies atsižvelgta. Nuostata papildyta, nurodant: „Prašyme dėl apklausos vaizdo konferencijos būdu nurodoma apklausiamo asmens vardas, pavardė, adresas , siūloma apklausos data, vieta ir prašymo motyvai .“ Atkreiptinas dėmesys į tai, kad šiuo Projektu siekiama reglamentuoti vaizdo konferencijų organizavimo bei vaizdo konferencijų įrangos naudojimo nagrinėjant baudžiamąsias, civilines, administracines ir administracinių teisės pažeidimų bylas sąlygas ir tvarką, kiek tai neprieštarauja kitiems Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktams ir tarptautinėms sutartims. 2000 m. Konvencija dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, kurią pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, taikytina teisinės pagalbos tarp valstybių

			<p>teikimo procesui ir turi savo specifiką. Siekiant įgyvendinti tokį teisinės pagalbos prašymą, prašymuose reikalauja nurodyti papildomą informaciją (teisminės institucijos pavadinimą bei asmenų, kurie vykdys apklausą, vardus ir pavardes ir pan.).</p> <p>Tais atvejais, kai Lietuvos teismas prašo apklausti asmenį, esantį Lietuvoje, taikytini nacionaliniai teisės aktai ir procesiniai apklausų organizavimo principai, taigi nėra poreikio nustatyti pareigą prašyme apklausti asmenį vaizdo konferencijos būdu papildomai nurodyti teisminės institucijos pavadinimą bei asmenų, kurie vykdys apklausą, vardus ir pavardes. Projektu siekiama įtvirtinti, kad tuo atveju, kai kiti teisės aktai nenumato kitaip, šiuos klausimus sprendžia prašantysis teismas, nagrinėdamas tokį prašymą (Projekto II skyrius).</p>
10.	Kauno apylinkės teismas	<p>Atkreiptinas dėmesys, jog prašymas dėl vaizdo konferencijos įvykdymo Europos Sąjungoje vykstančiuose tarpvalstybiniuose teismo procesuose yra vykdomas per 90 dienų (https://e-justice.europa.eu/content_manual-71--maximize-lt.do?idSubpage=5). Svarstymui pateiktame Apraše nėra nustatytas konkretus prašymo įvykdymo laikas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Projektas nustato vaizdo konferencijų organizavimo bei vaizdo konferencijų įrangos naudojimo nagrinėjant baudžiamąsias, civilines, administracines ir administracinių teisės pažeidimų bylas sąlygas ir tvarką tiek, kiek tai neprieštarauja kitiems Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktams ir tarptautinėms sutartims. Atitinkamai, apklausa vaizdo konferencijos būdu vykdoma laikantis įstatymuose, kituose teisės aktuose ir šiame Apraše nustatytos tvarkos, t.y. apklausai vaizdo konferencijos būdu taikytinos tos pačios proceso taisyklės, kurios taikytinos įprastai asmenį apklausiant teisme, vadinasi apklausai vaizdo konferencijos būdu taikytini tie patys procesiniai terminai, kaip įprastai apklausai. Šio Projekto tikslas išspręsti tik specifinius klausimus, kurie kyla būtent dėl nuotolinės apklausos specifikos.</p>

11.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Aprašo 6 punkte minimas bylą nagrinėjantis teismas ir prašantysis teismas. Manytina, kad Apraše turėtų būti išaiškinamas santykis tarp bylą nagrinėjančio teismo ir prašančiojo teismo, pavyzdžiui, nurodant, kad prašantysis teismas visada yra bylą nagrinėjantis teismas.	Atsižvelgta. Papildytas prašančio teismo apibrėžimas: „2.1. Prašantysis teismas – bylą nagrinėjantis teismas , kurio sprendimu organizuojama vaizdo konferencija.“
12.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Aprašo 9.2 papunktyje, 16 punkte minimas vaizdo konferencijų įrangos rezervacijų kalendorius. Nėra aišku, ar bus sudaromas vienas, bendras visoms institucijoms rezervacijų kalendorius, kokia institucija administruos šį kalendorių, todėl Aprašo nuostatas siūlytina tikslinti nurodytais aspektais.	Neatsižvelgta. Manytina, kad tai nėra šio Projekto reguliavimo dalykas, todėl atsisakyta nuostatos dėl vaizdo konferencijų įrangos rezervacijų kalendoriaus. Projekto 9.2. punkte paliekant bendrą pareigą iš anksto suderinti vaizdo konferencijos datą, laiką ir vietą ir rezervuoti vaizdo konferencijų įrangą.
13.	Vilniaus apygardos teismas	Norminiu būdu numatytas reikalavimas techniniam testavimui yra perteklinis. Pagal 9.4 p. prasmę išankstinį, ne mažiau kaip dieną prieš apklausą, testavimą privalo atlikti abiejų institucijų atstovai (tai jų abiejų pareiga). Turėtų būti viskas priešingai - technikai privalo nuolat žinoti (ir žino) technikos būklę ir parengties sąlygas, todėl technikos parengtis ir veikimas turi būti preziumuojamas ir tik akivaizdžių techninių problemų atveju turi būti imamasi veiksmų ir (arba) informuojamas prašantysis teismas arba prašomoji institucija.	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad tam tikrais atvejais gali kilti įrangos suderinamumo ir / ar ryšio problemų. Kaip rodo praktika, bandomojo susijungimo metu patikrinama susijungimo galimybė ir vaizdo konferencijos (garso, vaizdo) kokybė, o nepavykus bandomajam susijungimui, sudaroma galimybė identifikuoti kylančias problemas ir jas pašalinti dar iki apklausos vaizdo konferencijos būdu. Be to, bandomąją vaizdo konferenciją gali atlikti asmenys, atsakingi už vaizdo konferencijų įrangos naudojimą, jos priežiūrą ir vaizdo konferencijų organizavimą (IT personalas) jiems patogiu metu, nereikalaujama jokios formalios procedūros ir paprastai tai neužima daug laiko. Be to, atsižvelgiant į tai, kad vaizdo konferencijos yra pakankamai naujas dalykas Lietuvos teismuose, teismo personalui dar trūksta praktikos, siūlytina palikti reikalavimą dėl bandomosios vaizdo konferencijos.

14.	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	Projekto 10.1 punkte nurodoma, kad prašomosios institucijos paskirti asmenys sudaro teismui visas sąlygas ir galimybes identifikuoti vaizdo konferencijos būdu apklausiamą asmenį. Siekiant teisinio aiškumo siūlytume įvardinti, kokių būdu vyksta identifikavimas, pavyzdžiui, pateikiant nuorodą į Projekto 12 punktą.	Atsižvelgta.
15.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Aprašo 10.1 papunkčio ir 12 punkto nuostatos, kai kalbama apie bylas, nagrinėjamas civilinio proceso tvarka, ir apie administracines bylas, turi būti suderintos su Tvarkos aprašo 5, 7 punktų nuostatomis.	Svarstyta. Pažymėtina, kad asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopijos pateikimas bylą nagrinėjančiam teismui yra papildoma administracinė našta. Šis klausimas ypač aktualus Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžioms įstaigoms. Todėl skirtingai nei Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 1R-309 patvirtintoje vaizdo konferencijų ir telekonferencijų technologijų naudojimo nagrinėjant civilines ir administracines bylas tvarkoje, Projekte nesiūloma numatyti asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų kopijų pateikimo bylą nagrinėjančiam teismui. Manytina, kad pakankama garantija asmens tapatybės nustatymui laikytina teismo galimybė įsitikinti asmens tapatybe vaizdo konferencijos metu apklausiamam asmeniui parodant asmens tapatybės dokumentą ar teisėjo nurodytu kitu būdu bei aiškiai reglamentuojant apklausoje dalyvaujančių prašomosios institucijos atstovų pareigas. Projekte siūloma įtvirtinti, kad prašomosios institucijos atstovas po apklausos, ne vėliau kaip kitą darbo dieną, surašys Projekto 1 priede nurodytos formos patvirtinimą ir jį kartu su apklausto asmens pasirašytu priesaikos, pasižadėjimo tekstu (kai apklausiamas asmuo privalo prisiekti ar pasirašyti pasižadėjimą) pateiks prašančiajam teismui. Atsižvelgiant į tai, siūlytina neatsižvelgti į šią pastabą.

			<p>Nusprendus atsižvelgti į pastabą, siūlomą Projektą papildyti nuostata:</p> <p>„Prie prašymo dėl apklausos vaizdo konferencijos būdu pridedama teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta apklausiamo asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija.“</p> <p>Atitinkamai, Projekto 13 punktą išdėstyti taip:</p> <p>„Nustatant į teismo posėdį atvykusių asmenų tapatybę, vaizdo konferencijos būdu apklausiamas asmuo prisistato ir parodo asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą taip, kad būtų nagrinėjantis teismas galėtų jį palyginti su teismui pateikta teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija.“</p>
16.	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	<p>Projekto 12 ir 14 punktuose aptariama asmens tapatybės nustatymo tvarka. Prie Projekto pridėtame aiškinamajame rašte nurodama, kad skirtingai nei Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 1R-309 patvirtintoje Vaizdo konferencijų ir telekonferencijų technologijų naudojimo nagrinėjant civilines ir administracines byla tvarkoje, Projekte nesūloma numatyti asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų kopijų pateikimo būtų nagrinėjančiam teismui. Atsižvelgiant į tai, kad Projektas skirtas reglamentuoti baudžiamojo proceso metu vykdomai vaizdo apklausai, neaišku, kodėl yra atsisakoma asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų kopijų pateikimo būtų nagrinėjančiam teismui. Atsižvelgiant į tai, siūlome apsvarstyti galimybę asmens tapatybės nustatymo procese numatyti, kad būtų nagrinėjančiam teismui yra pateikiama asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija.</p>	<p>Svarstyтина.</p> <p>Kaip jau minėta aukščiau, manytina, kad pakankama garantija asmens tapatybės nustatymui laikytina teismo galimybė įsitikinti asmens tapatybę vaizdo konferencijos metu apklausiamam asmeniui parodant asmens tapatybės dokumentą ar teisėjo nurodytu kitu būdu bei aiškiai reglamentuojant apklausoje dalyvaujančių prašomosios institucijos atstovų pareigas. Projekte siūloma įtvirtinti, kad prašomosios institucijos atstovas po apklausos, ne vėliau kaip kitą darbo dieną, surašys Projekto 1 priede nurodytos formos patvirtinimą ir jį kartu su apklausto asmens pasirašytu priesaikos, pasižadėjimo tekstu (kai apklausiamas asmuo privalo prisiekti ar pasirašyti pasižadėjimą) pateiks prašančiajam teismui. Taigi siūlytina neatsižvelgti į šią pastabą.</p> <p>Nusprendus atsižvelgti į pastabą, siūlomą Projektą papildyti nuostata:</p> <p>„Prie prašymo dėl apklausos vaizdo konferencijos būdu</p>

			<p>pridedama teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta apklausiamo asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija.“</p> <p>Atitinkamai, Projekto 13 punktą išdėstyti taip:</p> <p>„Nustatant į teismo posėdį atvykusių asmenų tapatybę, vaizdo konferencijos būdu apklausiamas asmuo prisistato ir parodo asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą taip, kad būtų nagrinėjantis teismas galėtų jį palyginti su teismui pateikta teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija.“</p>
17.	Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos	10 punkte vartojamą sąvoką „prašomosios institucijos paskirti asmenys“ suvienodinti su Projekto 9 punkte vartojama sąvoka „prašomosios institucijos paskirti asmenys, atsakingi už vaizdo konferencijų įrangos naudojimą, jos priežiūrą ir vaizdo konferencijų organizavimą“	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Siekiant suteikti tvarkai lankstumo, tuo atveju, kai prašomosios institucijos paskirtas asmuo, atsakingas už vaizdo konferencijų įrangos naudojimą, jos priežiūrą ir vaizdo konferencijų organizavimą, negali dalyvauti vaizdo konferencijoje, nuspręsta suteikti galimybę prašomajai institucijai paskirti kitą asmenį, dalyvaušiantį vaizdo konferencijoje. Taigi pagal siūlomą reguliavimą išskiriamos dvi asmenų grupės – prašančiojo teismo ir prašomosios institucijos paskirti asmenys, atsakingi už vaizdo konferencijų įrangos naudojimą, jos priežiūrą ir vaizdo konferencijų organizavimą, kuriems nustatomos bendrosios pareigos (Projekto 9 punktas) ir prašomosios institucijos atstovai, dalyvaujantys apklausoje vaizdo konferencijos būdu, kuriems numatomos papildomos pareigos, kurios susijusios būtent su dalyvavimu vaizdo konferencijoje (Projekto 10 punktas).</p> <p>Siekiant reguliavimo aiškumo nuostata papildyta.</p>
18.	Valstybinė duomenų	10.3 punkte patikslinti nuorodą	Atsižvelgta.

	apsaugos inspekcija Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija Vilniaus apygardos administracinis teismas		
19.	Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos	13 punkte atsisakyti nuorodos į papildomą teisės aktą, nustatantį įkalinimo įstaigoje esančių asmenų tapatybės patvirtinimo procedūras teismo procese. Kalėjimų departamentas prašo atsižvelgti į asmenų, esančių įkalinimo įstaigose laikymo sąlygas ir siūlo Projekte numatyti galimybę (teisę) įkalinimo įstaigos darbuotojams (pareigūnams), kurie pristato asmenis į teismo posėdį (apklausą), teisėjams priimtiniu būdu (tvarka) patvirtinti (paliudyti) pristatytų asmenų tapatybę.	Atsižvelgta.
20.	Vilniaus apygardos teismas	Turi būti numatyta galimybė priesaiką pasirašyti elektroniniu parašu, be biurokratinio patvirtinimo, stebėjimo ir vėlesnio pranešimo su formų pildymu.	Svarstyтина. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad šiuo metu nėra techninių galimybių baudžiamojoje byloje el. parašu pasirašytą priesaiką saugoti. Civilinėse ir administracinėse bylose techniškai tokia galimybė gali būti svarstoma, tačiau

			<p>tokiu atveju, reikalingi papildomi resursai, t.y. būtina, kad šalis turėtų el. parašą, apklausiamoje vietoje būtų kompiuteris su pasirašymui reikiamomis programomis ir pan.</p> <p>Nusprendus į Projektą įtraukti šią galimybę, siūlytina tokia formuluotė: „Vykstant vaizdo konferencijai, priesaikos ar pasižadėjimo tekstai pasirašomi proceso įstatymų nustatyta tvarka. Esant techninėms galimybėms, reikiami dokumentai gali būti pasirašomi elektroniniu parašu“.</p>
21.	Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos	<p>14 punktą išdėstyti taip:</p> <p>„Pasibaigus apklausai vaizdo konferencijos būdu, asmuo, atsakingas už vaizdo konferencijų įrangos naudojimą, jos priežiūrą ir vaizdo konferencijų organizavimą arba kitas įgaliotas prašomosios institucijos atstovas, dalyvavęs apklausoje, ne vėliau kaip kitą darbo dieną surašo šio Aprašo 1 priede nurodytos formos patvirtinimą, ir jį kartu su apklausto asmens pasirašytu priesaikos, pasižadėjimo tekstu (kai apklausiamas asmuo privalo prisiekti ar pasirašyti pasižadėjimą), pateikia prašančiajam teismui.</p>	Atsižvelgta.
22.	Kauno apylinkės teismas	<p>Aprašo II skyriaus 14 dalyje nurodomas terminas – „ne vėliau kaip kitą darbo dieną“, yra keistinas į ilgesnį terminą, nes viena darbo diena yra absoliučiai per trumpas laikas įvykdyti šioje dalyje nurodomiems reikalavimams.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Projekto 14 punkte nurodyta, jog dalyvavęs apklausoje prašomosios institucijos atstovas ne vėliau kaip kitą darbo dieną surašo šio Aprašo 1 priede nurodytos formos patvirtinimą ir pateikia jį prašančiajam teismui. Atkreiptinas dėmesys, į tai, kad šiame punkte apklausoje dalyvavęs prašomosios institucijos atstovas įpareigojamas surašyti nustatytos formos patvirtinimą ne vėliau kaip kitą darbo dieną, siekiant, kad prašančiajam teismui būtų pateikiama reikiama pagrindinė informacija ir nebūtų vilkinamas procesas. Aprašo 1 priede nurodytos formos patvirtinimas paprastai turėtų būti pildomas apklausos metu ir</p>

			nereikalauja papildomos informacijos, kurios parengimas užtruktų ilgiau nei 1 darbo dieną.
23.	Kauno apylinkės teismas	Aprašo II skyriaus 15 dalyje įtvirtinta nuostata, jog dėl techninių priežasčių nepavykus vaizdo konferencijai, dėl tolesnės posėdžio eigos sprendžia bylą nagrinėjantis teismas. Manau, kad tokį klausimą turėtų spręsti pirmininkaujantis teismo posėdžiui teisėjas, o ne teismas.	Atsižvelgta.
24.	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	Projekto 16 punkte nurodoma, kad teisės aktų nustatytais atvejais arba <i>teisėjo nuožiūra</i> gali būti daromas apklausos vaizdo konferencijos būdu įrašas. Nėra aišku, kokia tvarka priimamas sprendimas daryti apklausos vaizdo įrašą konferencijos būdu kai bylą nagrinėja <i>teisėjų kolegija</i> . Atsižvelgiant į tai, siūlome tikslinti Projekto 16 punktą.	Atsižvelgta. Nuostata patikslinta: „Teisės aktų nustatytais atvejais arba bylą nagrinėjančio teismo posėdžio pirmininko nuožiūra gali būti daromas apklausos vaizdo konferencijų būdu įrašas. Apie įrašo darymą įgaliotas prašančiojo teismo atstovas pažymi vaizdo konferencijų įrangos rezervacijų kalendoriuje, rezervuodamas įrangą arba prieš atlikdamas apklausą vaizdo konferencijos būdu.
25.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Taip pat siūlytina Aprašo 16 punkte įtvirtinti, kad apklausos vaizdo konferencijų būdu įrašas būtų daromas visais atvejais, ne tik, kai tai nustatyta teisės aktais ar teisėjo nuožiūra. Manytina, kad tokia nuostata prisidėtų prie procesų skaidrumo užtikrinimo. Taip pat padarytas įrašas galėtų būti perklausomas bet kuriuo proceso metu, pavyzdžiui, siekiant išsiaiškinti parodymų neatitikimą, kaltinamajam atsisakius duoti parodymus baudžiamajame procese ir pan.	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad dėl vaizdo konferencijos medžiagos saugojimui naudojamų resursų, tokios nuostatos nesiūlytume. Manytina, kad nėra tikslinga visais atvejais daryti ir saugoti visą vaizdo įrašą, ar jis panaudojamas, jei atitinkama informacija fiksuojama protokole ar garso įrašė.
26.	Klaipėdos apygardos teismas	Klaipėdos apygardos teismo teisėjų nuomone, Aprašo projekte turėtų būti įtvirtinta nuostata, kad apklausos vaizdo konferencijos ryšiu įrašas yra privalomas ir jis yra sudėtine teismo posėdžio protokolo dalimi. Jis turi būti saugomas prie bylos medžiagos.	Neatsižvelgta. Dėl vaizdo konferencijos medžiagos saugojimui naudojamų resursų, tokios nuostatos nesiūlytume. Manytina, kad nėra tikslinga visais atvejais daryti ir saugoti visą vaizdo įrašą, ar jis panaudojamas, jei

			<p>atitinkama informacija fiksuojama protokole ar garso įrašė.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad siekiant aiškumo, patikslintas Projekto 17 punktą:</p> <p>„17. Bylą nagrinėjančio teismo posėdžio pirmininko nuožiūra darant apklausos vaizdo konferencijų būdu įrašą, jis gali būti prilyginamas garso įrašui arba pridedamas prie protokolo.“</p>
27.	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	Projekto 17 punkte nurodoma, kad apklausos vaizdo konferencijos būdu įrašas saugomas Nacionalinės teismų administracijos valdomame centriniame vaizdo konferencijų įrenginyje (toliau – Įrenginys). Siūlome tikslinti Projekto 17 punktą nurodant konkretų vaizdo įrašo saugojimo Įrenginyje terminą.	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Punktas patikslintas, nurodant: „Apklausos vaizdo konferencijos būdu įrašas saugomas Nacionalinės teismų administracijos valdomame centriniame vaizdo konferencijų įrenginyje teisės aktų nustatyta tvarka.“</p> <p>Atkreiptinas dėmesys į tai, kad bylos medžiagos saugojimą reglamentuoja raštvedybos taisyklės, kurių nauja redakcija šiuo metu rengiama. Kadangi ši medžiaga bus dedama prie bylos medžiagos, todėl saugojimo ir archyvavimo klausimas turėtų būti sprendžiamas sistemiškai viename teisės akte.</p>
28.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Aprašo 18 punkte tikslinga minėti ne teisių nustatymą, o susipažinimo tvarkos nustatymą.	Atsižvelgta.
29.	Vilniaus apygardos administracinis teismas	Aprašo 18 punkte nurodyta, kad Prašančiojo teismo ar kitų teismų atstovams teisės susipažinti su apklausos vaizdo konferencijos būdu įrašu nustato įgaliotas prašančiojo teismo atstovas. Toks reglamentavimas yra neaiškus. Negali atstovas nustatyti jokių teisių. Teisės galima nustatyti tik teisės aktais.	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Patikslinta formuluotė: „Centrinio vaizdo konferencijų įrenginio funkcionalumą pagalba reikiamus prieigos prie vaizdo įrašo, saugomo Nacionalinės teismų administracijos valdomame centriniame vaizdo konferencijų įrenginyje, apribojimus“.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys į tai, kad šiame punkte nurodoma ne susipažinimo su bylos medžiaga tvarka, bet prieigos</p>

			prie vaizdo įrašo teismo viduje apribojimai.
30.	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	Siūlome tikslinti Projekto 19 punktą detalizuojant susipažinimo su apklausos vaizdo konferencijos būdu įrašų tvarką arba pateikti nuorodą į konkrečius teisės aktus, reglamentuojančius susipažinimo tvarką.	Neatsižvelgta. Susipažinimo su bylos medžiaga tvarka nėra šio Projekto reguliavimo dalykas.
31.	Vilniaus apygardos administracinis teismas	Iš Aprašo 19 punkto galima suprasti, kad su apklausos vaizdo konferencijos būdu įrašu galima susipažinti teisės aktu nustatyta tvarka. Tada lieka neaišku ar apklausos vaizdo konferencijos būdu įrašas yra bylos medžiagos dalis, o jeigu taip tai kokių būdu šis įrašas bus saugomas teisme, ar prie bylos laikmenoje, ar tik NTA valdomame centriniame vaizdo konferencijų įrenginyje. Jei įrašas saugomas NTA, tai kokių būdu teismas galės užtikrinti proceso dalyvių supažindinimą su įrašu.	Atsižvelgta. Siekiant aiškumo patikslintas Projekto III skyrius: „17. Bylą nagrinėjančio teismo posėdžio pirmininko nuožiūra darant apklausos vaizdo konferencijų būdu įrašą, jis gali būti prilyginamas garso įrašui arba pridedamas prie protokolo. 18. Apklausos vaizdo konferencijos būdu įrašas saugomas Nacionalinės teismų administracijos valdomame centriniame vaizdo konferencijų įrenginyje teisės aktų nustatyta tvarka. Esant poreikiui arba nesant galimybės apklausos vaizdo konferencijų būdu įrašo saugoti Nacionalinės teismų administracijos valdomame centriniame vaizdo konferencijų įrenginyje, apklausos vaizdo konferencijų būdu įrašas perkeliamas saugoti į laikmeną ir pridedamas prie bylos medžiagos.“
32.	Vilniaus apygardos teismas	Neišspręsta vaizdo konferencijos įrašo (kurį sudaro ne tik vaizdas, bet ir garsas) ir protokolo (kuris irgi yra garso įrašas) dubliavimo problemos. Taip pat neišspręsta dėl šių garso įrašų konkurencijos, jeigu būtų trūkiai, neaiškumai ir pan. Neaišku, ar vaizdo konferencijos garso įrašas gali būti laikomas teismo posėdžio protokolu ar jo dalimi, jeigu lygiagrečiai daromas standartinis privalomasis posėdžio garso įrašas. Neišspręsta ir abiejų įrašymo sistemų techninio suderinamumo problema (pvz. sinchronizavimas).	Atsižvelgta. Siekiant aiškumo patikslintas Projekto 17 punktas: „17. Bylą nagrinėjančio teismo posėdžio pirmininko nuožiūra darant apklausos vaizdo konferencijų būdu įrašą, jis gali būti prilyginamas garso įrašui arba pridedamas prie protokolo.“
33.	Valstybinė duomenų	Siūlome tikslinti Projekto 20 punktą nurodant konkrečius teisės aktus, reglamentuojančius apklausų vaizdo	Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad viena vertus vaizdo

	apsaugos inspekcija	konferencijos būdu įrašų saugojimą, archyvavimą ir sunaikinimą.	įrašas yra bylos medžiagos sudedamoji dalis, kurios saugojimą reglamentuoja raštvedybos taisyklės. Kita vertus – vaizdo įrašų saugojimą reglamentuoja ir bendrieji archyvaro priimti teisės aktai.
34.	Kauno apylinkės teismas	Aprašo 1 priede nurodytos formos patvirtinime nėra grafos vertėjui, per mažai skirta vietos apklausoje dalyvavusiems asmenims, kadangi jų gali būti gausus skaičius (teisėjas, sekretorius, apklausiamas asmuo, vertėjas, prokuroras, gynėjas, teismo tarnautojas ir kt.).	Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Aprašo 1 priede nustatoma tik pavyzdinė forma, kuri pildoma kiekvienu atveju atsižvelgiant į aplinkybes (kiek reikia praplečiant grafas).
35.	Kauno apylinkės teismas	Apraše visiškai neaptariamas vertėjo dalyvavimas, vertėjo prisaikdinimas bei priesaikos pridėjimas, kas yra būtina.	Atsižvelgta. Projektas papildytas 12 punktu: „Priereikus prašantysis teismas ir prašomoji institucija tarpusavyje suderina asmens, kuris turi būti apklaustas, apsaugos priemonės taip pat užtikrina, kad priereikus asmeniui, kuris turi būti apklausiamas, talkintų vertėjas.“
36.	Kauno apylinkės teismas	Apraše neaptarta, ar pasibaigus teismo posėdžiui, bus parengtas vaizdo konferencijos posėdžio protokolas. Ar Aprašo 1 priede esantis patvirtinimas šiuo atveju yra tapatinamas su posėdžio protokolu, ko vienareikšmiai neturėtų būti.	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad protokolo rengimą reglamentuoja proceso įstatymai. Projekto 1 priede nustatytos formos patvirtinimas nėra laikomas apklausos protokolu.
37.	Kauno apylinkės teismas	Mano nuomone, Apraše reikėtų atskirai išskirti šiuos momentus, kurie nėra aptarti: <ol style="list-style-type: none"> 1) Asmens apklausa turi būti atliekama kiek įmanoma laikantis nusistovėjusios liudytojų apklausos teismo salėje praktikos, tvarkos bei proceso. 2) Vaizdo konferencijos metu dalyviai neturėtų naudotis mobiliaisiais telefonais, nes jie trukdo vaizdo konferencijos įrangai. 3) Apraše nėra aptarta, kas vaizdo konferencijos metu valdys įrangą: ar tai bus teisėjas, ar teismo 	Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Projekto 4 punkte nurodoma, kad „Vaizdo konferencijos teismo proceso metu organizuojamos ir vykdomos laikantis įstatymuose nustatytų teismo proceso taisyklių ir šiame Apraše bei kituose teisės aktuose nustatytos vaizdo konferencijų organizavimo ir vykdymo bei vaizdo konferencijų įrangos naudojimo tvarkos“. Tai reiškia, kad be šiame Apraše ir kituose teisės aktuose numatytų specialių taisyklių, dalyvavimui teismo procese naudojant vaizdo

		<p>tarnautojas.</p> <p>4) Vykdam apklausa vaizdo konferencijos budu, apklausiami asmenys turetu turėti galimybę tartis tarpusavyje trečiosioms šalims jų negirdint. Gali būti atvejų, kai bylos šalis norės pasitarti su savo advokatu (naudojantis vertėjo žodžiu paslaugomis arba ne) teisėjui ar kitai bylos šaliai negirdint. Todėl būtina užtikrinti, kad tokios tarpusavio konsultacijos trečiosioms šalims negirdint būtų įmanomos.</p> <p>5) Jei apklausiamo asmens ir jo advokato toje pačioje patalpoje nėra, jiems turėtų būti sudaryta galimybė privatiems pokalbiams, naudojant, pavyzdžiui, saugią telefono liniją, mobilųjį telefoną arba, jei įmanoma, atskirą vaizdo konferencijų įrangą. Tačiau tokia situacija Apraše neminima.</p>	<p>konferencijas taikytinos tos pačios procesinės taisyklės kaip dalyvaujant teismo procese įprasta tvarka. Taigi, manytina, kad nėra pagrindo šiuo Aprašu detalai reglamentuoti visą procesą.</p>
--	--	--	--